

DubbelStaaffarna firar 50

Jag har fått uppdraget att skriva och berätta om våra dagar på träffen med lite personliga reflektioner... Tidigt en morgon i Växjö, i Småland började jag en lång resa för att möta min historia med den Staaffska släkten på släktföreningens 50-årshögtidligheter. Vi är 3 systrar och en kusin som anländer till Söråkers herrgård, nära Sundsvall för att möta 40-talet andra släktingar en helg i juni 2017.

I släktföreningen hänger vi upp släktens förgreningar på en tavla av prostfamiljen Pehr och Johanna Staaff, målad av Carl Theodor Staaff kring 1838. Han var konstnär och porträttmålare. När han var bara 13 år gammal fick han fara till huvudstaden och gå på fin konstskola och hade så småningom sin ateljé i Berzeliparken. Jag som älskar att måla. Kan jag ha det efter honom? I mitten ser vi Pehr och Johanna omgivna av 8 av sina 13 barn. Alla vi som var med på träffen härstammade från någon av barnen och det finns många fakta kring släkterna som förgrenar sig ut från dessa individer.

Jag letade släktdrag, men mötte bara massor av nya namn och ansikten. Jag mindes först ingen, men tack vare de fantastiska namnlapparna alla fått, så blev det inget hinder. Där stod för- och efternamn och längst ner vem som var närmaste anfader på ”porträttet” och Olof Abraham Staaff var min anfader.

Det bjöds fika, följt av ett trevligt anförande om släktföreningens bakgrund. Vi fick information om blodsband bak till 1620 och längre än så. Släkten Staaff har bott kring Stavreviken sedan 1500-talet, minst. Så långt finns det dokumenterat, men många hade uppfattningen att här funnits ”dubbelstaaffare” mycket längre än så. Tänk! Jag som knappt varit i Norrland förut.

Kvällen var noga förberedd och vi fick se och bland annat höra så mycket fakta som finns att ta del av på släktens hemsida på internet www.staaffskaslaktforeningen.se. Det finns även en bok med all information man kan önska kring släkten genom tiderna. Den vill jag köpa till mina barn. När jag gick till sängs vimlade det av präster och historier kring flydda tider i mitt huvud och jag somnade fylld av spännande intryck.

Jag låg länge och funderade över hur hemskt det måste ha varit när ryssen kom in från Bottenhavet och härjade längs den svenska östersjökusten åren 1719-21. De kom ända in till Fangården i Stavreviken, där min släkt bodde och många flydde till skogs för att gömma sig. Det hade jag säkert också gjort...

Där låg två gårdar och ryssen brände den ena, men i den andre satte Anders Pålsson med vänner stopp för dem. Männen räddade gården och kvar blev en rysk fana. Därav namnet Fangården som ligger kvar med några stenar från de ursprungliga husen. Hotet från Ryssland kan ju kännas rätt aktuellt även idag, med överflygningar och ubåtar som smyger kring gränserna emellanåt.

På lördag vid niotiden, begav vi oss på utfärd genom Stavre by och rullade förbi Fangården. Sedan vidare mot Ljustorps hembygdsgård. En gammal gård med vackert läge i släktens hemtrakter. Här fanns plats för alla att vimla runt och se hur man levde förr. Det fanns många roliga och spännande detaljer, som snickarbod och skafferi med fina inredningar. Det fanns också tid för samtal och möten. Vi hade gott om tid och det uppskattade jag. Vi tog samlingsfoto av alla deltagare och som tur är var det barn med, som kunde hjälpa till med krånglande mobiler. Hur får man egentligen på KAMERAN?

Solen sken och vinden var ljummen. Det var perfekt väder för vår utfärd och vi körde vidare till Västanåfallet i Ångermanland. Ett kaskadfall med fallhöjd på över 90 meter, vilket var en upplevelse. Det var vackert som en tavla med höga, smäckra vita björkar, berg, rusande vatten och slingrande gårdsgårdar. Vi mumsade mackor, drack kaffe, småpratade med många och klättrade i olika omfattning uppför stigen vid fallet. Här blommade syrener och liljekonvaljer och doften var fantastisk. Hemma var den blomningen redan över, så det var en uppskattad repris.

Vi mötte vänliga och pratglada nya vänner som hade mycket att dela med sig av kring släkten Staaft. Trötta rullade vi tillbaka till Söråkers herrgård och vilade upp oss inför en god middag. Vi fick viltfångad lax, mozarella, oliver, fläskfilé, pastasallad och så mycket, mycket mer till förning. Där stod ett dignande bord att välja från och allt var mycket gott och trevligt.

Tack vare bordsplaceringen mötte jag idel nya ansikten. En släkting som kom med motorcykel från England, en annan bodde i Pyrenéerna. Några som kom från trakten och så jag som kom från Småland. Vi var en brokig skara som hade trevligt tillsammans, sjöng roliga visor och pratade och pratade. Flera kunde dessutom sjunga ”på riktigt”. Om det är ett släktdrag så hoppade det över mig, men jag njöt av att höra dem ta ton.

På söndagen åkte vi på utflykt tillsammans, i egna bilar och besökte flera kyrkor där släkten predikat i århundraden. Vi såg tavlor där vi kunde läsa namnen på släktingar som varit präster i långa tider. Vi såg miljöerna där de levde och verkade och fick höra många intressanta fakta. Det riktigt snurrade i huvudet kring vem som var vem och när de levde och vad det gjort.

En prästfru blev änka och konserverades av församlingen. Det betyder att de anställde en ny präst, som fick bli hennes nye make. Hon hade sedan tidigare flera barn och de behövde naturligtvis försörjning, men hemsk kändes tanken allt. Hoppas hon fick vara med vid anställningsintervjun? Man kan ju även fundera över om prästen såg det som en fördel eller en nackdel att få en fru på köpet?

Bilarna styrde vidare mot Indalsparken där vi mötte en eldsjäl från hembygdsföreningen, som fått uppdraget att skapa en park för ökad trivsel för traktens invånare. Han mötte oss med kunskap, glädje, entusiasm och skuttade mellan träd och buskar och lärde och roade oss alla. Vilken urkraft!

Här berättades att vår predikande anfader, Lars Bergström, runt sin prästgård i Indal, planterat 90 äppelträd ca 1860 i en tid av missväxt. En fruktodling så långt norrut i landet var något mycket exotiskt. Hans tanke var att frukten sedan skulle delas ut till församlingens medlemmar. Tiden har flytt och nu är det inga träd kvar kring prästgården, men runt om i trakten finns flera mycket gamla

äppelträdsexemplar och hembygdsföreningen försöker återskapa gamla tiders träd i parken och hemma på sina egna odlingar genom ympning. Ett projekt helt rätt i tiden, känner jag. Jag hade väldigt gärna köpt ett träd som härstammade från hans äppelträd. Vilken souvenir det hade varit.

Alla promenerade från Indalsparken till kyrkan där vi såg gravstenen för Lars Bergström och Johanna Staaff. Jeppe fiskade upp släktboken med bild av prästbarnen som högtidlighöll faderns 100-årsdag i september 1903 genom att samlas kring stenen kort dessförinnan, på Lars-dagen den 10 augusti. Det berättades att ett av barnen varit en riktig skönhet vid namn Laura. Vi letade på bilden, men var inte helt säkra på vem som avsågs. (Hon blev bara 30 år och var död när kortet togs) Gravstenen var mäktig och kyrkan var låst. Lite tråkigt, men det den låg vackert och stenen var monumental. Jag tyckte ormen vid stenens fot var väldigt fin. Ett så vackert mönster det knackat in i stenen!

Vi fick höra många historiska anekdoter och fakta under träffen. ”Att vilja är att kunna” var ett släktmotto. Det känner jag mig lite kliven inför, i tider av alternativa sanningar och falska doktorshattar... Det finns brudsmücken som kan lånas till släktens bröllop och en brudkrona på villovägar och tillika en brudslöja som skulle broderas med släktens brudars namn. Var kan de vara? Murgröna är en släktsymbol och det tilltalar mig mycket. Jag glädde mig också åt att det verkar ha funnits många kloka män bakåt. När sonen skrev från prästseminariet i Uppsala och bad pappa om mer pengar ska svaret ha lytt ungefär ”Söner hava allt och göra intet. Döttrar hava intet och göra allt. Du har redan fått mer pengar än de någonsin kommer att få.” och det blev inga mer pengar.

Jag var imponerad av Ragnhild som berättade så mycket med lugn och klokhet om nära och kära, långt borta och nära. Vi fick alla en känsla av hur mycket hon kan och hur bra hon är på att förmedla sina kunskaper till andra. På egen hand hade hon startat ett upprop mot ett

vansinnesbygge i Sundsvall och lyckats, vilket imponerade! Vilken tur att kvinnor får vara med och bestämma nu för tiden! Kvinnors röster behövs i vårt samhälle! Kvinnokampen har bidragit till att ge oss det samhälle vi har idag och det måste vi värna. Statsminister Karl Staaff, vår släkting arbetade för kvinnors rösträtt redan på tidigt 1900-tal, vilket gläder mig.

Vår släktträff avslutade högt uppe på Vättaberget. Vi njöt av utsikten, trevlig samvaro och god mat. Efter många avsked kikade vi till sist in på Gamla Lidens kyrka som invigdes 1510. Den var under renovering och en riktig liten juvel. Det var nog en av de vackraste kyrkor jag har besökt, med underbara kyrkmålningar och figurer. En spansk tjuv hade stulit flera statyer, så det fanns några gapande hål. Hur bara kan man!!!

Här hade släktingar varit präster i rak följd under 100 år. Det kändes mäktigt. Byggnaden hade ett vackert trätak och en klockstapel med fjällpanel, som kändes väldigt norsk i utseendet.

Vi hade en fantastisk helg tillsammans och åkte hem fyllda av tacksamhet till alla arrangörerna för en bra släktträff med trevligt och väl genomtänkt program. Petra Vieweg, Berit Engström, Li Lilliehöök och Anita Ranke sänder tusen tack för en härlig upplevelse tillsammans med er alla!

Petra Vieweg
(Engström, Åberg, Staaff)

Växjö den 3 juli 2017